

Nr 325.

Av herr **Gustafson** i Göteborg **m. fl.**, *angående ändrade bestämmelser om restitution av regleringsavgift och regleringsbidrag under fettvaruregleringen.*

Riksdagen beslöt år 1953 en ny fettvarureglering, innebärande bl. a. att importen av utländska fettvaror och fetträvaror i princip skall släppas fri men beläggas med en särskild avgift. Möjlighet till restitution skall införas i fråga om sådana importerade varor, som användes till icke matnyttigt ändamål eller som återutföres. Regleringsbidrag, motsvarande högst restitutionsbeloppet, skall utgå för oljor och fetter av inhemskt ursprung, vilka exporteras eller användes för nyss angivna ändamål.

Regeringen ansåg sig emellertid inte genast kunna släppa importen helt fri. Stödd på ett förslag från fetträvarukommittén föreslog man att importen under en övergångstid skulle centraliseras till en ekonomisk förening. Riksdagen godkände förslaget. I motion II: 597 underströks vikten av att övergångstiden bleve så kort som möjligt.

I den proposition (1953: 196) som låg till grund för förslaget framhöll departementschefen som en väsentlig brist i de gamla bestämmelserna, att de icke löste ett så väsentligt spörsmål som hur den tekniska industrien i mån av behov skall kunna befrias från råvarufördyring. Riktpunkten för de nya bestämmelserna borde vara att största möjliga frihet lämnas handeln samt att den administrativa apparaten begränsas så mycket som möjligt.

Vi tar i denna motion icke upp frågan om regleringens funktion att stödja den inhemska smörproduktionen utan endast det problem som uppstått i samband med de fetträvaror som den tekniska industrien behöver.

Under den relativt korta tid, som förflutit, sedan regleringen trädde i kraft, har det visat sig att departementschefens målsättning beträffande största möjliga frihet för handeln, begränsning av den administrativa apparaten och undvikande av onödig råvarufördyring inte kunnat uppfyllas.

Med få undantag har restitutionsbeloppet bestämts till endast 90 %. Industrien har alltså fått betala en extra avgift för råvaran på 10 %. Dessutom har restitutionen tagit en lång tid. Regleringsavgiften måste erläggas redan vid införseln av varan (i undantagsfall, då importen sker under s. k. särskilt importlicens måste avgiften deponeras redan då licensen beviljas), men restitutionen synes ej ha skett förrän i medeltal 3 månader efter införseln. Om man tar i betraktande att regleringsavgiften är av sådan storleksordning att den kan utgöra 100 % av varans värde, förstår man att vissa industrier förutom nettoavgiften på 10 % här tvingas att räntefritt låna staten betydande belopp under

avsevärd tid. Särskilt i tider av kreditrestriktioner innebär systemet en ej oväsentlig råvarufördyring.

Från regleringen skall i princip kunna undantagas varor som icke alls eller i vart fall icke ekonomiskt är användbara för matnyttigt ändamål. Sålunda har i förordningen uttryckligen undantagits ullfett, lanolin, degreas och annat garverifett, icke härdad linolja, ricinolja samt kinesisk eller japansk träolja.

Det synes emellertid som om ytterligare undantag utan större olägenheter borde kunna göras. Stearin är exempel på en vara som endast i alldeles speciella fall torde kunna användas för matnyttigt ändamål och ändå är ljusfabrikanterna underkastade detta krångliga regleringssystem. Tvål- och tvättmedelsindustrien använder visserligen också råvaror, som skulle kunna begagnas vid livsmedelstillverkning, men även här borde man kunna undantaga vissa råvaror eller alternativt frikoppla hela industrien från regleringen. I sistnämnda fall finge givetvis kontrolleras att råvaror inte såldes till företag inom livsmedelsbranschen.

Genom riksdagsbeslutet förra året fick Kungl. Maj:t befogenhet att förordna att fettvaror, som icke längre bör omfattas av regleringen skall undantagas därifrån. Någon ändring i själva förordningen torde därför inte nu vara nödvändig. De av oss föreslagna åtgärderna utgör enligt vår uppfattning endast en temporär lösning av de problem, som uppstått. En genomgripande översyn av regleringen torde bli nödvändig sedan ytterligare erfarenheter av dess verkningar vunnits.

Med stöd av vad som ovan anförts föreslår vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer dels att Kungl. Maj:t bestämmer att restitution av regleringsavgift och regleringsbidrag under fettvaruregleringen skall utgöra 100 % av det erlagda beloppet och att Kungl. Maj:t vidtager effektiva åtgärder för att påskynda restitutionsförfarandet,

dels att Kungl. Maj:t från regleringen måtte undantaga sådana fettvaror och fetträvaror, t. ex. stearin, som endast i mycket begränsad utsträckning kan användas för matnyttigt ändamål, ävensom ytterligare pröva möjligheten att undantaga vissa branscher inom den tekniska industrien från regleringen.

Stockholm den 27 januari 1954.

Sven Gustafson
i Göteborg.

Olle Dahlén.

Wald. Svensson.

O. Malmborg,
Skövde.

Carl S:son Schmidt.
